

בס"ד. ויום ב' דחג השבועות ה'תשמ"א.

דונחת הדת' בלתי מוגה

ועשית חג שבועות לחג' אלקיד מטח נדבת ידך אשר חתן כאשר יברכך הוי' אלקיך, וידוע² צינן רבתינו נשיאינו בזה, מהו שנאמר דוקא כאן (בחג השבועות) מטח נדבת ידך, ודונה במפשי החומשי וממודד⁴ מואר, מטח נדבת ידך, היינו שקריב קרבנות לפי ריבוי הנכסים שנחברך בהם, וידוע הדיוק בזה-למה נאמר זה חג השבועות דוקא והלא בכל הימים טובים מצינו שנאמר הקרבנות כריבוי, והגם שבכמה ענינים שע"ל בכל הימים טובים מצינו שנאמר ביי"ט א' או ב', ומהם לומדים על השאר, הרי זה כמו בכמה דברים בחורה שנתפשו במקום אחד וממנו למדים על כו"כ ענינים, וידוע הפירוש בזה שענין זה הוא בעיקרו כדבר זה שנתפרש בו וממנו נמשך להשאיר, וער"ז בענינו, דהיות שבחשוב"כ מפורש ענין זה (מטח נדבת ידך) כגלוי בחמה"ש, הרי מהו מובן שעיקר ענין זה הוא בחמה"ש, וממנו נמשך לשאר הרגלים, ועל"כ הענין בזה, גם לדוע הדיוק⁵ במ"ש חג שבועות לה' אלקיד, משמע שהחג הוא לה' בחמה"ש נאמר זה מיד בחתולת הענין, וצריך להבין הענין בזה, גם לדוע הדיוק⁵ מהו שנאמר כאן לשון עש"י, ועשית חג שבועות, ואף שגם בסוכות כתיב חג הסוכות תעשה לך, וגם בפסח כתיב ועשית פסח נז', הרי שגם נאמר זה בהמשך הענין, ואילו בחמה"ש נאמר זה מיד בראשית וחתולת הענין, דמזה מובן שענין העש"י הוא ענין עיקרי בחמה"ש, וללאורה אינו מובן, ולשמה שבועות הוא זמן מ"ח, דכתיב בו וידברו אלקים את כל הדברים האלה לאמר, ענין קורא ושונה בכתוב, דמזה מובן שכן הוא גם בחמה"ש, ומהו שמודגש כאן ענין העש"י דוקא, גם צריך להבין מפני מה נק' יי"ט זה בשם חג השבועות, על שם שבועת השבועות דספד"ע (וכמ"ש שבועה שבועות חספר לך גז' ועשית חג שבועות), דלכאורה אדרבה, הלא שבועת השבועות כבר ספרו מקודם, ויום החג אינו במנין ד' השבועות, וכפרט שנאמר¹⁰ בפסד"ע שבע שבועות תמיתנה¹¹ היינו

(2א)

(1) ראה סו"ד.

(2) אורה"ת ראה ע' תשנר; המשך תער"כ ח"א ע' רמה; סה"מ תשי"ד ע' 182.

(3) פירש"ש עה"פ, ס' פנים פורת עה"פ - הבאן באורה"ת שם.

(4) תגינה ת, א - ראה י' פנים יפות ואורה"ת שם (ע' תשסד).

(5) סה"מ תשי"ד שם.

(6) ראה סו"ד, א. סו"ד.

(7) יתד כ"ב, א.

(8) אורה"ת שבועות ע' ריא, המשך תער"כ וסד"מ תשי"ה חג"ל כתי' 2.

(9) ראה סו"ד, ט.

(10) אמור כג, טו.

יום ב' דחג השבועות, ה'תשמ"א

שבספירה זו נכללים כל הימים בתמיתות וכשלימות, ומהו שיום החג שאינו במנין ימי הספירה נקרא בשם חג השבועות.

1 דחג נקודת הכיורו ככל הנ"ל, היא בהקדים הידוע, שענין חג השבועות קשור עם ג' הכתרים, כתר חורה כתר כהונה וכתר מלכות, וכדאיאת בנמי¹² בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשבע באו ששים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשור לו ב' כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, ובמדרש¹³ אחת משל לפני המדינה שעשו ג' עטרות מה עשה המלך, נתן בראשו אחת ושתיים נתן בראשו בניו, והעטרה שנתן בראשו הוא כמ"ש, בעטרה שעטרה לו (אמ) בינס חתונתו זה מ"ל¹⁴, והשתיים שנתן בראשו בניו הם כ' הכתרים הנ"ל, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וצריך להבין¹⁵, הלא כל חגי עטרות נעשו ע"י בני המדינה, ומדוע נתן א' בראשו ול' נתן בראש בניו.

2 וביאור הענין הוא¹⁶, דחנה ענין הכתר למע' יוכן מענין הכתר כפשוטו, שהרי זכרה תורה כלשונו בני אדם¹⁷, והכתר כפשוטו הוא כה"י מקיף, ובמקור גופא יש כ' אופנים, המקיף גולגולת, ואף שהוא מקיף את הראש והמוח והשכל, ועאכ"ל את כל הגוף, מ"מ הרי הגולגולת היא חלק מהגוף, וכידוע¹⁸ שמן המצח ולמעלה הוא כתי' כי לא אדם¹⁹ שבאדם, היינו שהיא כתי' לא אדם, אבל מ"מ היא דוגא באדם, והמקיף דעטרה וכתר הוא מקיף געלה יומר, שמקיף²⁰ את כל האדם וגם את הגולגולת, והוא למעלה לגמרי מן האדם.

3 ורמה, התורה היא נצחית²¹, ומזה מובן, דכשם שהי' ענין הכתרים לפני מ"ח כפעם הא', וכן ככל שנה ושנה בזמן מ"ח, והנה ער"ז נמשך בעבודת האדם בכל השנה, שיש בה עבודה כהי' כתי', והנה לזה שעיקר התחלת עבודת האדם הוא כהי' המקיפים, הן למטה מטה, וכידוע²² שראשית העבודה ועיקרה ושרשה היא (קבלת עול) והן למעלה מעלה, בהעבודה (נשא את ראש בני) לגולגולת²³, בכתי' גולגולת, ולמע' מזה כתי' עטרה, היינו שנוסף על העבודה

(11) ראה אורה"ת שם (ע' תשסג ד'), המשך תער"כ שם.

(12) שבת פת, א.

(13) ויקי"ד פכ"ט, ת.

(14) שה"ש ג, יא.

(15) תענית כד, ב, ועוד.

(16) ראה ג"כ צא"ר בסד"מ עור"ת ע' קצג, ובסד"מ תשי"ח ע' 201.

(17) ברכות לא, ב.

(18) ראה לקי"ת שיה"ש כג, ד, אורה"ת בשלה ע' תנו, ובכ"מ.

(19) לשון הכתיב - ש"א טו, טו.

(20) תנא רפמי"י.

(21) תנא רפמי"א.

(22) במדבר ד, כב.

כחג 34 והה השמים ושמי השמים לא יכלכלך, ועד לבחי' כחך המלך. וזהו גם מה שאר"י³⁵ במל נמלך בנשמתוהיה של צדיקים, ועמך כולם צדיקים³⁶, כמ"ש³⁷ עם המלך במלאכתו ישבו שם, שההמלכה על כל העינים היא עם נשמת ישראל. ומבואר במ"א³⁸, דהמלכה היא למעלה גם מבחי' הוצגן וגם מהדרגה הבכר ועלת שברצון. לפי שע"י ההמלכה (כא) הוצגן. וזהו ענין הכתר שנתן המלך בראשו שגם הוא נעשה ע"י בני המדינה.

וכזה יוכן מה שהכתר שנתן בראשו נעשה גם הוא ע"י בני המדינה, לפי שחורה לא בשמים היא³⁹, וניתנה בעולם הזה החתחתן שאין החתון למטה ממנו, וצ"ל ולעיקר החורה הוא מעשה המצוות בפועל. וזהו מה שנאמר בזמן מ"ת ועשית חג שבועות, כלשון עש"י דוקא, לפי שיעקר החורה הוא המעשה, וגם בחורה גופא אמרו⁴⁰ גדול ללמוד שמביא לידי מעשה, ועוד זאת שילמוד החורה צ"ל לאסוקי שמענתה אליבא דהלכותא⁴¹, היינו כחי' מעשה שבחורה, ודוקא עי"י פעלים למעלה את הכתר שנתן בראשו.

אמנם, הגם שהכתרים נעשים ע"י בני המדינה, מ"מ הנותן את הכתרים הוא המלך. וכל המשל במדרש שהמלך נותן א' בראשו וכי' בראש בניו. והענין הוא, דאף שעבודת האדם בעשיית הכתרים היא בעזר הקב"ה, כמאמר⁴² והקב"ה עוזרו, ועי"ז פעל עבודתו בתכלית השלימות, שבעה שבועות חספר לך, שילך, היינו שעבודתו מצד עצמו היא בשלימות, שבע שכתות המצוות, מ"מ הרי האחרונה ע"ע הנמשכת ע"י אחרונה ע"י ז' היא למעלה שלא בערך מעבודתו. דנוסף לזה שנומשכת כחי' האחרונה ע"י שלפי ערך האחרונה ע"י ז' שכל, נמשכת גם בחי' זו שעלי' אמרו⁴³ קוב"ה לא שריא באתר שלים, היינו שנמשך מעצמו לאתר שלים, עד לבחי' שאין למע' הימנה, ונותן מה שהמלך עצמו נותן הכתר בראשו.

ורגה בחי' הכתר שנתן בראשו זהו משי"ע ועשית חג שבועות, וכמשנתנו ל' דהמלכה על כריאת העולם, היתה בגלל ענין המעשה שבעה ה"י החתחתן דוקא. וכי הכתרים שנתן המלך בראש בניו, שהם קו החורה וקו הגמ"ח ומצוות

- (34) מלכים א ח, כו.
- (35) ב"ר פ"ח, י. רות ובה רפ"ב.
- (36) ישעי' ט, כא.
- (37) דה"א ד, כג.
- (38) סה"מ חצ"ט ע' 48. וראה גם המשך חע"כ (ח"ב) ע' חתק.
- (39) ראה ב"מ נט, ב.
- (40) קידושין מ, ב.
- (41) ראה יומא כו, א.
- (42) סוכה נב, ב. קידושין ל, ב.
- (43) חז"צ, ב.

ככל לכבד וככל נפשך, בכחות הפנימיים, צ"ל העבודה גם בכל מאד, למעלה ממדידה והגבלה, הכחות המקיפים ומקיפים גופא יש ב' בחינות, בחי' חי' ובחי' יחידה. והם ב' המדינות הג"ל שבמקיפים, בחי' גולגולת, ובחי' עטרה. ובחבורה, ענין הכתר הוא ענין הכיסול בתכלית השלימות, וכידוע²³ שאחד מהפירושים בכתר הוא מלשון כתר לי ועי"ז²⁴, לי שתיקה ובסוף, בחי' ונפשי כעפר לכל חרה. וזהו מה שענין הכתר הוא לפני מ"ת, כמו שאנו אומרים²⁵ ונפשי כעפר לכל חרה, פתח לבי בחוררתך, היינו שע"י הכיסול באה פתיחת הלק בחורה.

וכיארור המשל במדרש מבני המדינה שעשו עטרות למלך, יוכן ע"פ המבואר בהמשך חרי"ס²⁶, שירידת הגשמה למטה היא, כמשל המלך ששלה את בנו יחידו מהיכל מלכותו למדינה רחוקה, ושם מתערב עם בני המדינה עד שהוא לכאורה מבני המדינה. וזהו מה שבני המדינה עשו ג' עטרות, דקאי על נש"י שהם כמו כן המלך שגלשה מבני המדינה ועשוה כחורים לאביו המלך.

ענין הג' הכתרים יוכן ע"פ משאר²⁷ שעל שלשה זכרים העולם בכללותו מתחלקת לג' החורים ועל העבודה ועל גמ"ח, דעבודת האדם והחתון שאין חתון למטה ממנו, היינו במדינתו של המלך, ולא בקיסונו של ואפילו לא בהיכלו. וכמוקדם זה הוא ממלא את תפקידו, אני נבראתי לשמש את קונינו²⁸, ובאופן של עבד נאמן, כג' הקיים, ג' הסוגים, ג' אופני העבודה, דחורה עבודה וגמ"ח.

ורגה א' מג' הכתרים נתן המלך בראשו, וכעבודת האדם הוא קו העבודה והתפלה, כמאמר²⁹ משי"ע קולשו כחורים לקונו מתפללותיהם של ישראל. ועי"י עבודה התפלה עולים למעלה מעלה עד שנותנים את הכתר בראש המלך. ונכונדע³⁰ שהתפלה היא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימות³¹, ומבאר ל"ק מ"ח ארמ"ר נשיא דורנו³² דשמימה (בה"א) הוא למע' משמים, בכחי' שנאמר עבודה וגמ"ח.

- (23) לקי"ח בלק סט, א. אה"ת בראשית חקטו, ב. וכו"מ.
- (24) איוב לו, ב.
- (25) תפלה אליק נצור (ברכות י"א).
- (26) ע' שפ.
- (27) אבות פ"א מ"ב.
- (28) ראה שם ספ"א.
- (29) קידושין פב, א.
- (30) חז"א לו, ב. וראה סה"מ חש"ח ע' 202. הע' א.
- (31) ראה חז"א רסו, ב. וח"ג רמג, א. שו" ב. ת"י חמ"ה.
- (32) רצא כח, יב.
- (33) סה"מ קונטרסים ח"ב שיט"א.

Handwritten notes and corrections at the bottom of the page, including a large 'X' over some text and various scribbles.

ועשית חג שבועות

בכלל, נרמזים במ"ש להו"י אלקיך והענין הוא, דתורה היא בחי' הו"י וכמ"ש⁴⁴ במתן תורה אנוכי הו"י אלקיך גו', וככללת הו"י התורה היא בחי' רוחניות, ומצוות הן בחי' אלקים שוהי המצוות הם בדרכים ואלו גשמיים שנאמר בתורה⁴⁵ בראשית ברא אלקים דקא את השמים ואת הארץ. וכמו שבסו"ס סיפור הבריאה כתיב⁴⁶ ביום עשות הו"י אלקים, עד"ז בחג השבועות ואת הארץ. ונשמע הו"י להו"י אלקיך. וזה גם מה שמצוות הן במדידה והגבלה, כמ"ש⁴⁷ לא תוסף ולא תגרע, משאיל תורה היא למעלה ממדידה והגבלה, כמ"ש⁴⁸ ארוכה מארץ מדה ורחבה מגו ים.

רמב"ם

והנה כל ג הדברים שעליהם העולם עומד, ניתנו במתן תורה. ומכיון שכל הענינים תלויים במעשינו ועבודתנו, וכמבואר במשל הו"ל, שהכתרים נעשו ע"י בני המדינה לפיכך ה"י צ"ל העבודה לפני מ"ת מעין זה. וזהו מה שאמרו נעשה ונשמע (והקיימו) נעשה לנשמע הו"י המצוות, ונשמע הו"י נתנו. והקדמות נעשה לנשמע הוא אבות ה"י הכות שנתן המלך בראשו. והמקף דכתיב הוא למעלה מהמקף דוגלגולת (כנ"ל), כחי' היורה ליוחד. ומה נמשך אח"כ במ"ת גילוי בחי' יחיד) וירד הו"י על הר סיני גו'⁴⁹, ואנא נפשי כתבתי יתבטח⁵⁰, שהמשיר עצמותו ית' בתורה. ועי' ... (2)

ומכל הנ"ל יובן, בנוגע לעבודת האדם ככל שנה ושנה, וע"י מעשינו ועבודתנו לפני זמן מ"ת ממשיכים את כל עניני מ"ת בשלימות. וכשם שהי' בפעם הראשונה, שמי"ת ה"י אחרי הקדמה גלות מצרים וצ"מ, ולפירת הימים שמי"ת ע"ד זמן מ"ת, שוה ה"י מחמת תשוקתם לקבל התורה (כמובא בר"ז סוף פסחים מאגדה), עד"ז הוא ככל שנה ושנה, וכדאיתא בזהר פ' אמרו: דספירת ז' השבועות היא ע"ד מ"ש⁵² וספרה לה כדי לטהרה לבעלה, וע"י עבודת התבונה בכל ענינים אלה, ממשכינים את הגילויים דמ"ת. וכמשתגל במשל הנ"ל, שבתורה היא עשיית ג הכתרים ע"י בני המדינה ש"י אמירת נעשה ונשמע והקדמת נעשה לנשמע שהקדמה זו היא בחי' הביטול לבעל הציון⁵³, וזהו החידוש בעבודת התבונה להגה"ש על העבודה דכל השנה, דבכל השנה הביטול הוא לציון, והקדמת נעשה לנשמע הו"י הביטול לבעל הציון, וכמשתגל על דענין

- 44 (תורה כ, ב).
- 45 בראשית בתחילתו.
- 46 שם ב, ד.
- 47 ראה יג, א.
- 48 איוב יא, ט.
- 49 יחזקאל יט, כ.
- 50 שבת קה"א, (ראה גירסת הע"י שם).
- 51 א, צ"א ואילך.
- 52 מצודע טו, בת.
- 53 לק"ט שו"ש כב, א.

יום כ' דתג השבועות, ה'תשס"א

ההמלכה (במי נמלך כו"י) הוא למע' מבחי' הרצון, וההמלכה היא על מציונות הרצון. וע"י המלכה זו היא ההחלטה על בריה"ע, וכדאי' בגמ' (בהסוגיא דמ"ת) מאי דכתיב⁵⁴ ארץ יראה ושקטה, בתחלה יראה ואח"כ שקטה כו', שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית, ואמר להם, אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימן, ואם לאו אי מחזירי אתכם לחוזה וכו'. כמ"ש⁵⁵ אם לא בירתי יומם ולילה חוקות שמיים וארץ לא שמתי. ועד"ז הוא מדי שנה בשנה, דאף שלכאורה עיקר המלך וכתרו תלוי בזה, מ"מ ה"ז תלוי בבני המדינה (העושים) את הכתרים, ורק אח"כ נתן המלך כתר א' כראשו וכ' נתן כראש כו"י.

וכדו"ש⁵⁶ יובן גם מה שנק' יו"ט זה כשם שבועות, לפי שהמסכה זו היא ע"י הקדמת עבודת האדם כנ"ל, כספירת השבע שכתות תמונות, שעל ידם נמשך אח"כ יום החמשים. וכמבואר בלק"ח⁵⁷ דשער החמשים יש בו ב' בחי', בחי' זו שנופלה ע"י מנין מ"ט המים, והוא מה שהמספר נר"ז כולל בעצמו מ"ט, ובהי' שלמעלה מזה, בחי' פנימיות בינה שהיא פנימיות עתיקה (כמו פנימיות אבא שהוא פנימיות עתיקה⁵⁸), והגם שמבואר בפע"ח⁵⁹ שכל הגליליים בזמן הזה הם רק מחיצוניות עתיקה, ופנימיות עתיקה יתגלה לע"ל מ"מ הרי מבואר בתנאים⁶⁰ שכבר ה"י לעולמים מעין הגלילי דלעיל בעתה מ"ת, ומ"ת לא יהי עוה"סו"ס, היינו שהכל ניתן כמ"ת, דאז ה"י בפנים הראשונה עשיית ג הכתרים ע"י בני המדינה ע"י צ"ל שבר"ח סיון עמוד כולם נגזר ההר כאיש אחד כלב אחד⁶², ואח"כ בה' כסיון אמרו נעשה ונשמע והקיימו נעשה לנשמע, ועי"ז המשכו מלמעלה, ואני המתוויל, שנתן כתר אחד בראשו, ע"י תפלותיו של ישראל, דזה כולל כל עבודת בני עאכו"כ תפלה, שעל ידה עולים כסולם שראשו מגיע לשמים, ולשמי השמים עד להשמימה, ופועלים מחדש את ההמלכה על בריאת העולם, והקב"ה נתן כתר אחד בראשו, ושנים נתן בראש בניו, וזהו מ"ש ונעשת' חג שבועות להו"י אלקיך, דהו"י ואלקיך הם ד"א ומלכות שנמשך בהם כתר חדש בחג השבועות.

וכדו"ש⁶³ יובן גם מה שדוקא בחג השבועות מפורש בתורה ענין הריבוי בקדמות, ורמזי

- 54 תהלים עג, ט.
- 55 ירמיה לג, כה.
- 56 ראה ג"כ אורח"ת - תנ"ל בחגי' 8, סה"מ תש"ה - תנ"ל בחגי' 2.
- 57 במדבר יב, א ואילך.
- 58 ראה סוד"מ ה"ש"ת ע' 49-50, וש"נ.
- 59 שער הק"ש ריש פט"ו.
- 60 פל"י.

- 61 תוס"ז ע' כג המשך בששו"ק תער"ב ח"א ע' שסו, ד"ה ויאמר משה חשי"ט פ"ו (ע' (השני)).
- 62 פריש"י יחזקאל יט, ב.
- 63 ראה ג"כ אורח"ת המסמן לעיל בחגי' 2 (ע' תשסג"ד).

והקטנות של מלך, ישראל ומלכא בלחודוהי⁷⁷, עד שישראל ואורייתא וקרב"ה כולא חד⁷⁸.

כל זה נמשך עוד בזמן הגלות, דלכל בני ישראל יהי אור במושבם⁷⁹ בדרונות, ועאכ"כ בגשמות, וזה יהי הכנה וכלי לגילוי וקבלת תורתו של משיח, בגאולה האמיתית והשלילה ע"י משיח צדקנו מתוך שמחה וטוב לבב, ובלשון כ"כ מו"ח אומרו⁸⁰ קבלת כל החורה בשמחה (כמ"ש עברו את ה' בשמחה⁸¹) וכפנימיות, ושמחה פורצת כל הגדלים⁸², ופורצת את גזרי שיירי הגלות, ומיד הן גואלין⁸³ בגאולה האמיתית והשלילה. דאן יהי שלמות בגשמות. כמבאר בכתבי האר"י⁸⁴ שמשיח הוא מבחי' יחידה, ע"י שלמות החורה שיתגלה במיח' ע"י שלמות העבודה דשבע שבתות תמימות, שזה משיח את שער הנו"ן בני"ל. ויהי"י שכן יהי בפועל ובגילוי. נגאלין מיד, ע"י משיח צדקנו, כארץ הלוח התחתונה שאין למטה ממנה, וכשמחה ונטוב לכב.

ענין היתור⁶⁴. לפי שידם זה הוא יום הנו"ן בני"ל, בחי קרב"ה לא שריא אלא באור שלים, ולכך⁶⁵ יי"ט זה הוא רק יום אחד לפי שנמשך בו מבחי' יחיד שלמלה מבחי' התחלקות בזמן. ולפיכך נמשך מזה בחי' ייבוי ויתור והרחבת, לא רק מילי די מחסורן אשר יחסר כולה, אלא גם אתה מצווה לעשור⁶⁶. ומה נמשך, ייבוי השפע כל השנה כולה, עאכ"כ בימים טובים שבשנה. וזהו גם שממשך מוט נדבת ירך ולא אמר לכך⁶⁸ (כלשון הויגל נדבת הלכה⁶⁹). לפי שהמשה זו (דויתור והרחבה) היא ע"י העשי' שבדי' הקדמת נעשה לנשמת, והימים האלה נזכרים ונעשים⁷⁰, וכשם שהי' במיח' בפעם הראשונה, עדין הוא ככל שנה ושנה בזמן מיח'.

וכל זה, הוא הקדמה קרובה והכנה וכלי לגילוי תורתו של משיח. שנאמר בהו' ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין, דיין הוא בחי' בינה, ולעיל יתגלה בחי' חכ' וכו', אבל אעפ"כ הרי הכל הוא ע"י מעשינו ועבודתנו דאן יהי⁷² גילוי פנימיות בינה שהיא פנימיות עתיק.

וע"י העבודה במשך זמן הגלות, וכפרט ביומין זכאין, ימים טובים, וכפרט בעצרת שהכל מודים בעצרת דבעינן לכסנן, היינו שעסוקים בכל הענינים אליבא דנפשי', ואוספים את כל ג' הענינים שעליהם העולם קטן זה האדם עומד, וכאופן דכלל לכרך וכלל נפשך וכלל מאדך, כבחי' כתר ויחידה שלמעלה אפי' ממקור דגולגולת ובהי' חי', הנה עינין במדה שאם מודד בה מודדין ליה⁷³, שהקב"ה נוטל את הכתרים ונותן אחד כראשו ושנים כראש בניו, ומדחו של הקב"ה מודד מודה וכמה פעמים ככה, כבחי' מאדך שלמעלה מבחי' מדחו. ועינין באים להגילוי דימות המשיח, ולשלמות ימות המשיח, שהו"ע חתיית המתים, דמאן דנפיל מדודיך אקרי מדח⁷⁴, וענין תחה"מ הוא שמרימים ומגביהים את כא"א מנפילתו, ומוציאים אותו מן הגלות, ומן החצר אל הבית וההיכל

64 אוד"ת שם ע' תשסד.

65 אוד"ת הנסמן לעיל בהע' 8. ובכ"מ.

66 דאח סו, ת.

67 (67) ראה כחכות סו, ב. וראה סה"מ תרצ"ט ע' 206.

68 (68) לקי"ת במדבר טו, ד. המשך תער"כ – ה"ל בהע' 2.

69 (69) ויקהל לה, ה. ועוד.

70 (70) אסתר ט, כח. דמי"ז בחיקון שוכב"כ"ם. הובא ותבאר כפי' לך דוד (להחידו"א) פכ"ט.

71 (71) שה"ש א, ב. ופירש"י שם.

72 (72) נסמן לעיל הע' 59.

73 (73) פסחים סח, ב.

74 (74) תהומא פקודי ג. תי"ז חס"ש (ק, ב).

75 (75) סוטה ת, ב.

76 (76) ראה לקי"ש ח"י ע' 211. ושי"ע.

77 ראה חו"ע לך, א.

78 ראה חו"א כד, א. וח"כ ס, א. תי"ז תי' ו ותי' כב.

79 כמ"ש ביצ"מ – בא י, כג.

80 ראה לקי"ש ח"ח ע' 246.

81 תהלים ק, ב.

82 נחבאר בהמשך שנת השמחה תרנ"ז.

83 רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ז.

84 ראה סה"מ תרצ"ט ע' 207. קונטרס "ענינה של תורת החסידות" הע' 36. ושי"ע.